

РЕШЕНИЕ

№ 30358

гр. София, 30.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 66 състав, в
публично заседание на 29.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Теодора Василева

при участието на секретаря Ася Лекова, като разглежда дело номер **8940** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 46а, ал. 1 и ал. 2 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).

Образувано е по жалба на А. А. (А. А.), ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане], гражданин на Сирийската арабска република, подадена чрез адвокат Д. Н. Р., срещу Заповед рег. № 5364з-4696/22.06.2026 г., издадена от директора на дирекция „Миграция“ при Министерството на вътрешните работи. С нея на основание чл. 44, ал. 8 ЗЧРБ е продължено принудителното настаняване на жалбоподателя в Специалния дом за временно настаняване на чужденци – С., считано от 27.06.2026 г. до отпадане на пречките за изпълнение на наложената му принудителна административна мярка, но не по-късно от 27.12.2026 г.

В жалбата се твърди, че заповедта е немотивирана и издадена при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон и с неговата цел. Според жалбоподателя общото позоваване на отказ от съдействие не изяснява какво конкретно действие е било поискано от него, кога и пред кой орган, нито установява причинна връзка между негово поведение и забавянето на извеждането.

Поддържа се, че нежеланието за доброволно завръщане не е равнозначно на отказ от съдействие по чл. 44, ал. 8 ЗЧРБ и чл. 15, § 6, буква „а“ от Директива 2008/115/ЕО, тъй като мярката „връщане“ подлежи на принудително изпълнение. Оспорва се и наличието на разумна възможност за извеждане: заповедта за връщане е от 2024 г., първоначалният шестмесечен срок е изтекъл, а не са доказани действия за снабдяване с документ за пътуване, контакт със сирийските

власти, конкретен план или насрочено извеждане. Възражава се и срещу продължаването именно с шест месеца без мотиви за необходимостта от този срок.

Жалбоподателят се позовава на Решение № 4143/13.04.2020 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 14609/2019 г., на Решение от 05.06.2014 г. на Съда на Европейския съюз по дело С-146/14 PPU, М., на чл. 6 от Хартата на основните права на Европейския съюз и на чл. 5, § 1, буква „f“ от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. Иска отмяна на заповедта и освобождаване от СДВНЧ, евентуално определяне на по-кратък срок, както и иска допускане на предварително изпълнение на решението на основание чл. 242, ал. 2, т. 3 ГПК във връзка с чл. 144 АПК.

В съдебното заседание адвокат И. поддържа жалбата и изразява становище по същество.

Ответникът – директорът на дирекция „Миграция“ при Министерството на вътрешните работи, чрез процесуалния си представител – главен юрисконсулт Ч., в откритото съдебно заседание оспорва жалбата и поддържа законосъобразността на издадената заповед.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и доказателствата поотделно и в тяхната съвкупност, приема от фактическа страна следното:

Със Заповед рег. № 4379ПАМ-1172/09.09.2024 г. на началника на Гранично полицейско управление – К. на А. А. е наложена принудителна административна мярка „връщане до страна на произход – Сирийска арабска република“. В акта е посочено, че на 08.09.2024 г. чужденецът е установен в района на държавната граница без документ за самоличност и без доказателства за законно влизане. Заповедта е връчена на 09.09.2024 г. с преводач и нейната законосъобразност не е предмет на настоящото производство.

От докладна записка рег. № 5392р-1269/27.12.2025 г. се установява, че на 27.12.2025 г. жалбоподателят е установен при полицейска проверка в [населено място]. Производството му за международна закрила е приключило с отказ, потвърден с Решение № 5284/28.10.2025 г. на Административен съд – Хасково. В докладната е отразено, че след разясняване на незаконното му пребиваване и необходимостта да се завърне, чужденецът отказал и заявил, че ще се укрие и ще замине за държава в 3. Европа.

Със Заповед рег. № 5392ПАМ-1454/27.12.2025 г., издадена на основание чл. 44, ал. 6, ал. 8 и ал. 10 ЗЧРБ, жалбоподателят е настанен принудително в СДВНЧ за срок до отпадане на пречките за изпълнение на връщането, но не повече от шест месеца. Заповедта е връчена и приведена в изпълнение на 27.12.2025 г.

В докладна записка рег. № 5364р-13363/05.06.2026 г. е отразено, че на 04.06.2026 г. трима служители са провели беседа с четирима сирийски граждани в СДВНЧ – С., сред които жалбоподателят, индивидуализиран с ЛНЧ и служебен номер. Посочено е, че им е разяснен начинът за издаване на временни документи за пътуване от Посолството на Сирийската арабска република и че всички категорично отказали да се завърнат и да съдействат за установяване на самоличността и националната си принадлежност. Документът не съдържа отделно изложение на поствоените на жалбоподателя въпроси и неговите отговори, конкретно поисканите данни или действие, езика на разговора и участието на преводач; не е подписан от чужденеца.

С докладна записка рег. № 5364р-13798/10.06.2026 г. е предложено започване на производството по продължаване. Посочени са изтичането на първоначалния срок на 27.06.2026 г., уведомяване по чл. 26 и чл. 34 АПК, отказът за връщане и липсата на средства, медицинска застраховка, адрес и валиден документ за пътуване. Посочената декларация за уведомяване не е представена по делото.

В предложението рег. № 5364р-14914/22.06.2026 г. е прието, че мерките по чл. 44, ал. 5, т. 1 – т. 3 ЗЧРБ са неприложими поради липса на лице, което в изискуемата форма да осигури жилище и издръжка, липса на средства за гаранция и липса на валиден паспорт. Опасността от укриване е обоснована със заявлението от 27.12.2025 г. Като основание за продължаването е посочен отказът на чужденеца да съдейства за установяване на самоличността, който възпрепятствал издаването на документ за пътуване. Заявено е, че съществува разумна възможност за извеждане.

В предложението и приложенията към него не са посочени или доказани отправено искане до сирийско дипломатическо или консулско представителство, отговор, идентификационна процедура, формуляр, покана за лично явяване, издаден или поискан временен документ, планиран маршрут или срок за извеждане. Не са представени и резултати от ежемесечните служебни проверки по чл. 44, ал. 8 ЗЧРБ.

Въз основа на предложението е издадена оспорената Заповед рег. № 5364з-4696/22.06.2026 г. В нея е прието, че въпреки положените усилия изпълнението ще продължи по-дълго поради отказа на чужденеца да съдейства. Настаняването е продължено от 27.06.2026 г. до отпадане на пречките, но не по-късно от 27.12.2026 г.

Заповедта е връчена лично на 26.06.2026 г. с преводач на арабски език.

По делото е приета, представената по реда на чл. 152, ал. 2 от АПК електронна преписка. Предвид факта, че заповедта е подписана от комисар М. Д. „за директор“ е представена заповед рег. № 5364з-4677/18.06.2026 г..

С Определение № 29629/24.07.2026 г. съдът е указал на ответника да представи доказателства за отсъствието директора на дирекция „Миграция“ към Министерство на вътрешните работи; да представи протокол от проведената беседа с чужденеца, в който е обективизиран отказа му да съдейства на компетентните органи за установяване на неговата самоличност, както и да предостави информация има ли към настоящия момент насрочени действия по извеждането на А. А..

В изпълнение на така дадените указания в откритото съдебно заседание от ответника се представя Заповед рег. № 5364з-4958/22.06.2026 г., за прекратяване на заместването, считано от 23.06.2026 г., като се заявява, че това е което може да предтсави по отношение на компетентността. Заявява и, че протокол от проведена беседа не съществува, като уточнява, че проведената беседа е обективизирана в докладната записка, която е цитирана в предложението и е приложена към преписката. Посочва и, че към настоящия момент няма информация за предприети действия по извеждането на жалбоподателя.

Съдът кредитира официалните писмени документи относно удостоверените с тях служебни действия и отразените пред съставителите изявления, като преценява доказателствената им стойност според тяхната конкретност и в съвкупност с останалите данни. Докладната от 27.12.2025 г. съдържа индивидуализирано изявление за намерение за укриване. Докладната от 05.06.2026 г. доказва провеждането на обща беседа и направената от служителите обща констатация, но не установява с необходимата конкретност какво съдействие е поискано и отказано лично от жалбоподателя и как този отказ е забавил извеждането.

При така установеното съдът приема от правна страна следното:

Жалбата е подадена от адресата на заповедта, в срока по чл. 46а, ал. 1 ЗЧРБ, срещу подлежащ на съдебен контрол акт и при наличен правен интерес, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

При служебната проверка по чл. 168, ал. 1 АПК съдът не установява порок по чл. 146, т. 1 АПК. Съгласно чл. 44, ал. 8 ЗЧРБ компетентен да продължи настаняването е директорът на дирекция „Миграция“. Оспорената заповед е издадена от негово име от определения заместник-директор в

периода на заместването. Според Тълкувателно решение № 4/22.04.2004 г. по тълк. дело № 4/2002 г. на Общото събрание на съдиите от ВАС заместването предполага обективна невъзможност на титуляря, изрично писмено разпореждане и упражняване на правомощията от заместника от името на замествания орган. Тези условия са изпълнени.

Заповедта е в писмена форма и съдържа адресат, разпореждане, правно основание, срок и ред за обжалване. Мотивите се съдържат в самия акт и в изрично посоченото предложение рег. № 5364р-14914/22.06.2026 г., което е част от преписката. Съгласно Тълкувателно решение № 16/31.03.1975 г. по гр. дело № 3/1975 г. на ОСГК мотивите могат да се съдържат и в друг документ от преписката, когато актът препраща към него. Не е налице самостоятелен порок по чл. 146, т. 2 АПК.

Съгласно чл. 44, ал. 8 ЗЧРБ настаняването продължава до отпадане на обстоятелствата по ал. 6, но не повече от шест месеца, като основанията се проверяват служебно всеки месец. По изключение директорът на дирекция „Миграция“ може да продължи срока с не повече от дванадесет месеца, когато лицето отказва съдействие или има забавяне при получаване на необходимите документи за връщане или експулсиране. Ако вече не съществува разумна възможност по правни или технически причини за извеждане, лицето се освобождава незабавно. Разпоредбата въвежда чл. 15 от Директива 2008/115/ЕО. Задържането е допустимо само за подготовка на връщането или осъществяване на извеждането, когато по-леки мерки не могат да се приложат ефективно, и се поддържа за възможно най-краткия срок, докато действията по извеждането са в ход и се изпълняват с необходимата грижа. Продължаване след шестия месец е допустимо само когато въпреки положените от държавата разумни усилия подготовката вероятно ще продължи по-дълго поради липса на съдействие от чужденеца или забавяне на документацията от трета държава, при запазена реална перспектива за извеждане.

В Решение от 05.06.2014 г. по дело С-146/14 PPU, М., СЕС приема, че продължаването изисква нова цялостна проверка на фактическите и правните основания; липсата на документ за самоличност сама по себе си не доказва несъдействие; поведението на лицето трябва да е причинило операцията да продължи по-дълго, а органът следва да установи положените от него разумни усилия. С Решение от 30.11.2009 г. по дело С-357/09 PPU, К., е разяснено, че „разумна възможност“ означава реална перспектива извеждането да се осъществи успешно в рамките на допустимия срок, а не абстрактна бъдеща възможност.

В случая продължава да е налице опасност от укриване. Изявлението от 27.12.2025 г., че жалбоподателят ще се укрие и ще замине за 3. Европа, е конкретно и не е опровергано. Няма доказателства за настъпила промяна – установен адрес, трайни социални връзки, редовни средства или друго обстоятелство, което да неутрализира риска.

Не е доказана и непосредствена приложимост на мярка по чл. 44, ал. 5 ЗЧРБ. Липсват данни за адрес и лице, което в нормативно изискуемата форма да осигури жилище и издръжка, за средства за парична гаранция или за валиден паспорт, който да бъде предаден във временен залог. В тази част възраженията на ответника са основателни.

Това обаче не е достатъчно за продължаване на принудителното настаняване след първите шест месеца. Член 44, ал. 8 ЗЧРБ изисква допълнително да са установени конкретно несъдействие или забавяне от трета държава, положени разумни усилия и реална перспектива за извеждане. Доказателствената тежест в това отношение е на административния орган по чл. 170, ал. 1 АПК. Органът се е позовал на отказ от съдействие, а не на забавяне от сирийските власти. Отказът от доброволно завръщане не е правно ирелевантен и при определени обстоятелства може да представлява несъдействие. Необходимо е обаче да се установят поисканото конкретно съдействие, личният отказ и причинната връзка между него и забавянето на документа или

извеждането. Принудителното изпълнение на заповедта за връщане не може поначало да бъде поставено само в зависимост от съгласието на адресата.

Докладната записка от 05.06.2026 г. не установява тези елементи. Законът не предписва задължителен протокол за всяка беседа и затова възражението, че докладната поначало няма доказателствена стойност, е неоснователно. Тя е допустимо писмено доказателство. Но когато отразеното устно изявление е единственото основание за продължаване на лишаването от свобода, съдържанието му трябва да е индивидуализирано и проверимо. В случая общата констатация за четири лица не сочи какви данни или действие са поискани лично от жалбоподателя, какво точно е отказал, на какъв език е проведена беседата и по какъв начин отказът е осуетил издаването на документ.

Преписката последователно съдържа имената, датата на раждане, гражданството и ЛНЧ на жалбоподателя, който е преминал и през производство за международна закрила. Поради това общото твърдение за отказ да съдейства „за установяване на самоличността и националната принадлежност“ не изяснява коя част от самоличността е спорна, какви допълнителни данни са необходими и пред кой орган следва да бъдат потвърдени. Самата липса на паспорт не доказва несъдействие.

Не са доказани и разумни усилия на компетентните органи през първоначалния естмесечен период. Не е представено искане до сирийско дипломатическо или консулско представителство за потвърждаване на самоличност или издаване на временен документ, идентификационен формуляр, покана за явяване, напомнително писмо, получен отговор или друг документ за движение на процедурата.

Единственото конкретно действие е общата беседа от 04.06.2026 г., проведена по-малко от месец преди изтичането на срока. Намерението беседите да продължат не замества съвременните действия за снабдяване с документ.

Не е установена и реална перспектива за извеждане. В предложението е направен само декларативен извод, че такава възможност съществува. Не са посочени приложимата процедура, конкретният компетентен орган на третата държава, стадият ѝ, необходимите документи и очакваният срок.

В тази връзка следва да се приеме, че признатата липса на насрочени действия не доказва сама по себе си абсолютна невъзможност, но в съвкупност с липсата на контакт със сирийските власти и на напредък не позволява извод за реална, а не хипотетична възможност в срока на продължаването.

Доводът на жалбоподателя, че принудителното връщане в С. е поначало юридически невъзможно, не е доказан, а заповедта за връщане и приключилото производство за международна закрила не са предмет на спора. Решаващо е, че по конкретната преписка не е доказан реалистичен път към изпълнение на заповедта за връщане до страната на произход.

Решение по адм. дело № 4898/2022 г. и Решение по адм. дело № 11984/2022 г. на ВАС, на които се позовава ответникът, не налагат различен резултат. В разгледаните там случаи са били доказани многократни беседи, изрични лични откази и среща с Посолството на Кралство М., което е потвърдило, че ще издаде пасавани на желаещите доброволно връщане. Поради това ВАС е приел, че единствената пречка е конкретно установеният отказ на чужденеца и че извеждането е реално осъществимо. По настоящото дело липсват както индивидуализиран отказ от необходимо действие, така и данни от сирийските власти, че документ би бил издаден при определено съдействие.

Не са изложени и конкретни съображения защо е необходим именно максимално избраният от органа шестмесечен срок. Продължителността не е обвързана с оставащи действия и реалистичен

срок за приключването им. Това не е самостоятелен порок на формата, но потвърждава, че не е извършена изискуемата индивидуална проверка за необходимост и съразмерност.

Следователно органът не е изяснил всички относими факти и не е събрал доказателства за законовата причина за забавянето, за положените разумни усилия и за перспективата за изпълнение. Нарушението на чл. 35 и чл. 36 АПК е съществено, защото е засегнало пряко крайния извод за продължаване на лишаването от свобода. Налице е основанието по чл. 146, т. 3 АПК.

Налице е и противоречие с материалния закон по чл. 146, т. 4 АПК. Доказани са опасността от укриване и липсата на незабавно приложима по-лека мярка, но не и кумулативните условия по чл. 44, ал. 8 ЗЧРБ и чл. 15, § 4 и § 6 от Директива 2008/115/ЕО – конкретно несъдействие, причинна връзка, разумни усилия и реална възможност за извеждане.

Заповедта не съответства и на целта на закона – основание по чл. 146, т. 5 АПК. Принудителното настаняване не санкционира отказа за доброволно завръщане, а обезпечава конкретна и активно провеждана операция по извеждане за възможно най-кратък срок. При недоказана такава операция продължаването с още шест месеца е несъразмерно по чл. 6 АПК.

По тези съображения оспорената заповед е валидна и издадена в предвидената форма, но следва да бъде отменена на основанията по чл. 146, т. 3, т. 4 и т. 5 АПК. Евентуалното искане за определяне на по-кратък срок не следва да бъде уважено, тъй като съдът не може да замести липсващите материалноправни предпоставки с друг срок.

Искането за допускане на предварително изпълнение по чл. 242, ал. 2, т. 3 ГПК във връзка с чл. 144 АПК е неоснователно. Предварително изпълнение се допуска на решения, които подлежат на принудително изпълнение. Отменителното решение има конститутивно действие, а специалният чл. 46а, ал. 5 ЗЧРБ изрично свързва освобождаването с влизането му в сила. Чрез субсидиарно приложение на ГПК не може да се заобиколи тази специална уредба.

С оглед изложеното в заповедта и съответно на основание чл. 46а, ал. 5 от ЗЧРБ след влизане в сила на съдебно решение, с което се отменя заповедта по чл. 44, ал. 8 ЗЧРБ, чужденецът се освобождава незабавно от специалния дом.

По делото не са претедирани разноски.

По изложените съображения и на основание чл. 46а, ал. 2 ЗЧРБ във връзка с чл. 172, ал. 2, предложение второ АПК, Административен съд София-град, III отделение, 66-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед рег. № 5364з-4696/22.06.2026 г., издадена от директора на дирекция „Миграция“ при Министерството на вътрешните работи.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: